

Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi

The Journal of International Social Research

Cilt: 9 Sayı: 47 Volume: 9 Issue: 47

Aralık 2016 December 2016

www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581

**YABANCI DİL OLARAK FRANSIZCA ÖĞRETİMİNDE YETİŞKİNLERE YÖNELİK HAZIRLANMIŞ
DERS KİTAPLARINA GENEL BİR BAKIŞ
AN OVERVIEW OF COURSE BOOKS PREPARED FOR TEACHING ADULTS FRENCH AS A FOREIGN
LANGUAGE**

Ertan KUŞÇU*

Öz

Eğitim-öğretim süreçlerinin amaçlanan düzeyde gerçekleştirilebilmesi için araç-gereçlere ihtiyaç duyulur. En yaygın ve en sık bilinen ders araç-gereçlerinin başında ders kitapları gelir. Ders kitapları hem öğretmenin, hem de öğrencinin en temel başvuru kaynağıdır ve ders kitaplarının sayısız yararı vardır. Bunlardan birkaçı şöyle sıralanabilir. Öğrencilerin öğrenme süreçlerine etkin bir biçimde katılabilmelerine yardımcı olur, öğrenilecek bilgileri somutlaştırarak öğrencilere aktarır, zenginleştirilmiş içerikleri sayesinde bireysel farklılıkları olan öğrencileri daha iyi öğrenme olanakları sunar, öğrenmenin kalıcı olmasını ve öğrenme ortamının sağlıklı bir biçimde oluşturulmasını sağlar, öğrenilecek bilgileri belirli bir düzen içinde sunar. Öğretmen ve öğrencinin her daim başvuru kaynağıdır, temin edilmesi ve taşınması da oldukça kolaydır, öğrencileri isteklendirir, etkinliklere katılmalarını kolaylaştırır, seçkin etkinliklerle anlaşılması güç konuların kolayca öğrenilmesine olanak sağlar. Bu çerçevede ders kitaplarının her açıdan özenli ve dikkatli bir biçimde hazırlanması gerekmektedir. Günümüzde, yabancı dil Fransızca öğretimi ders kitapları öncelikle diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni ölçütlerine, öğrenenlerin ilgi, ihtiyaç ve gelişim düzeylerine, çağdaş yaklaşımlara ve stratejilere göre hazırlanmaktadır. Bununla birlikte hedef kitleye göre renk kullanımı, görsellerin yerleşimi, ünitelerin seçimi, kültürel, dilsel ve iletişimsel öğelerin uyumu ders kitaplarının çekiciliğini arttıran özellikleridir. Bu çalışmada, Avrupa Konseyi Ortak Başvuru Metni dil düzeylerine (A1, A2, B1, B2, C1, C2) göre hazırlanmış ve yetişkinlere Fransızca öğretmeyi amaçlamış bazı ders kitapları çizelgelerle gösterilmiş ve en sık kullanılan ders kitapları ana hatlarıyla tanıtılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Araç-Gereç, Ders Kitabı, Fransızca Öğretimi, Görsel ve İşitsel Araçlar.

Abstract

In order to teach and learn a foreign language, audio and visual tools are needed. This is because teaching tools and materials have important functions for the students to reach their targets. The most common teaching tools and materials are textbooks. Textbooks have always had an enormous effect on the processes of learning as well as teaching a language in a well-defined educational environment. Textbooks have also made it possible to make the learning process firmly established. Textbooks on foreign language teaching have always been a source of reference. Therefore, textbooks have to be attentively and carefully prepared. Nowadays, textbooks on foreign language teaching have to be formatted, especially with their use of color, their educational, visual, cultural, linguistic and communicative contents adjusted according to the Common European Framework of Reference for Languages criteria and levels of student development. At the same time, textbooks are also important because they are reference books on language teaching and the continuous references for the students. This study covers the general characteristics of textbooks prepared according to the language levels of the Common Reference and according to the younger age groups.

Keywords: Tools, Textbooks, French Teaching, Audio-Visual Tools.

1. GİRİŞ

Günümüzde bir ya da birden fazla dil öğrenmek/öğretmek, her alanda bir ihtiyaç ve küreselleşen dünyanın gereklerinden biridir. Çünkü farklı dilleri konuşan toplumlarla iletişim kurmak, ticaret yapmak, kültürel köprüler kurmak ve siyasal ilişkileri geliştirmek dil öğrenmeyi zorunlu kılan en temel nedenlerinden sadece birkaçıdır. Üstelik teknolojik gelişmelerinde etkisiyle günümüz toplumlarının birbirleriyle etkileşime girmeden yaşamaları mümkün görünmemektedir. Bu durum, dil eğitiminin önemini daha da çok arttırmaktadır.

Eğitim-öğretim süreçlerinin temel amaçlarından biri teknolojik, ekonomik, kültürel ve ekonomik gelişmeler çerçevesinde bir yabancı dili iyi düzeyde bilen, donanımlı, bilinçli ve bilgili bireyler yetiştirmektir. Bu bağlamda devletler, bütçelerinden eğitim-öğretim hizmetlerine daha çok pay ayırmaktadırlar. Rus eğitim ekonomisti Sturmill'in bu konudaki tespitleri dikkate değerdir. Sturmill, ilköğretime yapılan 1 dolarlık yatırımın dana sonrasında Gayri Safi Milli Hasıla'ya (GSMH) 4 dolarlık katkısı olduğunu söylemiştir. Chigaco Üniversitesi'nde yapılan başka bir çalışmaya göre, ortaöğretim ve yükseköğretimde eğitim görmüş bireylerin kendi ülkelerine akademik ve bilimsel katkısı yanında GSMH'ya katkılarının oldukça yüksek olduğu belirtilmiştir (Bircan, 2003:21).

* Yrd. Doç. Dr., Pamukkale Üniversitesi.

Ülkemizde yabancı dil eğitiminde kaynak alınan ölçüt, diller için hazırlanmış Avrupa Ortak Başvuru Metni'dir. Bu Metin (OBM), Avrupa ülkelerinde dil eğitimi programlarını, uygulamalarını, süreçlerini ve araç-gereçlerini ortak bir çerçevede sunmak için hazırlanmış ve dil öğretiminde başvuru kaynağı olarak kabul edilmiş bir belgedir. Ülkemizde de yabancı dil olarak Fransızca öğretiminde, programların hazırlanmasından ders kitaplarına, dil öğretim yaklaşımlardan, yöntemlerinden ve tekniklerinden dilsel becerilere kadar tüm konular bu belgenin ölçütlerine göre düzenlenmektedir.

2. Yabancı Dil Eğitiminde Ders Kitaplarının Yeri ve Önemi

Yabancı dil eğitiminde bulunduğumuz noktayı en iyi biçimde betimleyebilmek için referans aldığımız OBM'ye, Avrupa devletlerinin uygulamalarına ve ders kitaplarına göz atmak gerekir. Bu çerçevede Avrupa'da dil eğitiminde amaçlanan düzeyler yakalanmış ve çok dilli, çok kültürlü toplumlar yetiştirilmeye başlanmıştır. Bu durum istatistiklere şöyle yansımıştır. Birliğe üye ülke vatandaşlarının "% 44'ü, ana dilleri dışında başka bir dil konuşabilmekte; ana dili dışında başka dil öğrenmek isteyenlerin % 69'u İngilizce, % 32'si Fransızca, % 26'sı Almanca, % 15'i İspanyolca'yı tercih etmektedir". Yine üye ülkelerdeki ilköğretim okullarında ise "öğrencilerin % 90'ından fazlası İngilizce, % 32'si Fransızca, % 18'i Almanca" bilmektedirler (Sönmez, 2003:81-82). Bu veriler, Avrupa'nın dil eğitiminde bizden daha iyi bir noktada olduğu göstermektedir. Ülkemizdeki görüntü Avrupa'daki kadar iyi değildir. Amaçlara ulaşmak için birçok çalışma yapılmış, onca emek ve zaman harcanmış olmasına rağmen istenen düzeylere ulaşamadığımız görülmektedir.

Alan yazında ders kitaplarının eğitim-öğretimdeki yeri ve işlevi konusunda birçok önemli görüş vardır. Bu konuda Japonlar ders kitaplarını bir toprak parçası kadar değerli görmüşler ve okulda deprem olduğunda, kurtarılması gereken öncelikler arasında ders kitaplarının olduğunu belirtmişlerdir. Bu durum günümüzde de hala geçerliliğini korumaktadır. (Kaya, 2002:92-93).

Yabancı dil öğretiminde başarısızlığın birçok nedeni vardır. Bunlardan biri de ders kitaplarıdır. Ders kitapları her yönüyle öğrenenlerin ilgisini çeken, öğrenme ihtiyaçlarını karşılayan biçimde olmalıdır. Bu nedenle dilsel içeriğin sunumu, iletişimsel ve dilsel amaçlar, öğrenme amaçları, görseller, renklerin kullanımı, konuların seçimi, vb. öğeler özenlice seçilmelidir.

Öğretmenler için bilgi aktarımında bir kılavuz ve öğreneneler için de bilgi ediniminde sürekli başvuru kaynağı olan ders kitapları, öğrenilecek bilgileri en somut biçimde içinde barındıran ve öğrenenlerin davranışlarında istedik değişiklikler oluşturmayı amaçlayan öğelerdir. Bu durum yabancı dil öğretimi ders kitapları içinde aynıdır. Üstelik öğrenenlerin öğrenim hayatı boyunca kesintisiz olarak aldığı tek ders yabancı dil dersi ve en uzun süre çantasında taşıdığı ders kitabı yabancı dil ders kitaplarıdır.

Ülkemizde OBM öncesi yabancı dil kitapları dil öğretim yaklaşımları, teknolojik olanaklar ve Avrupa'daki örnekler alınarak kaleme alınmıştır. Bu çerçevede Cumhuriyetten günümüze İngilizce, Fransızca ve Almanca olmak üzere sayısız ders kitabından yararlanıldığı görülmektedir. Örneğin, 1960'larda Fransa'da hazırlanmış "Un Niveau Seul" ders kitabı kaynak alınarak ülkemizde de 1970'lerde Görsel-İşitsel yönteme göre "Je Parle Français" serisi kullanılmıştır. Bu kitap, Fransızca öğretimine birçok araç-gereç kazandırmıştır. Bunlar; fötr tabloları, kasetçalar ve projeksiyon vb. araç-gereçlerdir.

1990'lı yıllarda İletişimsel yaklaşımın yaygınlaşmasıyla yabancı dil öğretiminde ders kitapları yanında video kayıtları, bilgisayar, cd, dvd, vb. araçlar kullanılmıştır. 21.yüzyılda internetin yaygınlaşması bilgiye ulaşmayı daha da kolaylaştırmış, etkileşimli ve çevrimiçi uygulamalar sayesinde yabancı bir dilin her yerde öğrenilebilmesi mümkün hale gelmiştir.

Günümüzde yabancı dil Fransızca öğretiminde Görev Odaklı yaklaşım ve Eylemsel yaklaşım gibi çağdaş yorumlar sayesinde dil eğitimi yeni bir boyut kazanmış ve bu durum ders kitapları içeriklerine yansımıştır.

Kavramsal olarak, öğretim malzemeleri ya da öğretim materyalleri denildiğinde bir dersin öğretilmesi için gerekli olan özel araçlar-gereçler akla gelir ve bu araç-gereçlerden en çok bilineni, ders kitaplarıdır (Hesapçioğlu, 1995:287). Ders kitapları, öğrenenlerin sınıfta ve sınıf dışında en sık kullandığı öğretim araçlarıdır. Belirli bir programa ve yaklaşıma uygun biçimde hazırlanırlar. Ayrıca öğretmenin ders işlerken işini kolaylaştıran ve etkinlikler için zaman kazandıran bir gereçtir (Aytuna, 1974:200). Cunningsworth (1995) ders kitaplarını; "... Öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılamak için belirlenmiş hedeflere ulaşmakta kullanılan kaynak ..." (Bayezit, 2013:462); "Kurulca, örgün ve yaygın eğitim ve öğretim kurumlarında okutulması uygun bulunan materyal..." (MEB, 2012, Resmi Gazete; 28409); "bir eğitim programında yer alan hedef, içerik, öğrenme-öğretme süreci ile ölçme değerlendirme boyutlarına uygun olarak hazırlanmış ve öğrenme amaçlı kullanılan basılı bir öğretim materyali" (Demirel, Kıroğlu 2005: 2) biçimlerinde tanımlanmaktadır.

Ülkemizde devlet okullarında son 40 yılda yabancı dil Fransızca öğretiminde kullanılmış ders kitaplarının (Je Parle Français, Je Voyage en Français, Bonjour Le Français, Salut!) genel organizasyonu; amaç, içerik, süreç ve değerlendirme olmak üzere dört temel dayanaktan oluşmaktadır. Bu kitaplarda, içerik,

amaçlara uygun etkinliklerle donatılmış ve değerlendirme etkinlikleriyle öğrenme süreçleri izlenmeye çalışılmıştır.

Yabancı dil öğretiminin istenen biçimde gerçekleşebilmesi için ders kitaplarının öğrenenlerin yaş, ilgi ve öğrenme ihtiyaçlarına uygun biçimde albenili ve zengin görsel-işitsel içeriklerle donatılması gerekmektedir. Yani birden fazla duyuya hitap eden etkinliklerde öğrenme daha istedik düzeyde gerçekleşmektedir. Edgar Dale'nin yaşantı konisi bu durumu şöyle açıklamaktadır: Öğrenme işlemine katılan duyu organı sayısı ne kadar fazla ise, öğrenme de o başarılı ve kalıcı olur (Başar, 1998:156).

1950'lere kadar yabancı dil öğretiminde geleneksel yaklaşımlar kullanılmış, 1950'lerden sonra yaşanan sosyal, teknolojik ve kültürel gelişmeler çerçevesinde çağdaş yaklaşımların ortaya çıktığı bilinmektedir. Süreç içinde dil öğretim yaklaşımlarının özellikleri öğretim programlarında ve ders kitaplarında kendini daha belirgin biçimde göstermiştir. Hatta 1953'te Dr. William S. Gray, yabancı dil öğretiminde okuma etkinliklerinin en iyi biçimde gerçekleştirilebilmesi için parça içindeki sözcüklerin üzerinde durulması gerektiğini, farklı yöntemlerin bir arada kullanılmasının önemini ve ayrıca yabancı dil öğretiminin başarıya ulaşması için fonetik yönteminin faydalı yönlerinin tümce yöntemiyle birleştirilmesi gerektiğini savunmuştur (Akgün ve diğ. 1962:51).

Öğrenenlerin yaş ve dilsel düzeylerine göre dil öğretme/öğrenme amaçları farklı farklıdır. Örneğin, ilköğretim düzeyi devlet okullarında öğrenenlerin anadili dışında başka bir dilin farkına varmaları, o dilin tonlama ve telaffuzunu kavrayabilmeleri amaçlanırken, ortaöğretim düzeyinde öğrenenlerin okuduklarını anlamaları, basit tümcelerle konuşma yeteneklerini geliştirmeleri amaçlanır. Yükseköğretim kurumlarında, öğrenenlerin yabancı dilde konuşabilmeleri, konuşulanları anlayabilmeleri, bilimsel yayınları takip edebilmeleri ve yazarak kendini ifade edebilmeleri beklenir. Ülkemizde hazırlanan ders kitapları ve içerikleri, bu amaçlar doğrultusunda hazırlanmaktadır.

Ülkemizde yabancı dil ders kitaplarını hazırlama, basma, okullara gönderme, deneme ve güncelleme çalışmalarını Milli Eğitim Bakanlığı gerçekleştirmektedir. 1970'lerden sonra yabancı dil ders kitapları çağdaş yaklaşımlar ve teknolojik öğeler sayesinde, daha sistemli ve daha düzenli bir biçimde biçimlendirilmiştir. Günümüzde daha çağdaş çizgilerle her düzeye (A1, A2, B1, B2, C1, C2), her kitleye (çocuk, ergen, yetişkin) ve her yaklaşıma (İletişimsel yaklaşım, Eylem Odaklı yaklaşım, vb) göre birçok yabancı dil ders üretilmektedir. Bu çerçevede alan yazın taraması sonucunda ders kitaplarının yeri ve önemi, öğretmen ve öğrenen açısından şöyle listelenebilir:

- Öğretimi ilgi çekici ve sürükleyici yapar.
- Öğretimi zenginleştirir ve zaman kazandırır.
- Öğretimi ekonomik ve verimli bir duruma getirir.
- Öğretimi destekler ve öğreneni etkin kılar.
- Yapararak ve yaşayarak öğrenme olanağı sunar böylece öğrenme somut ve kalıcı olur.
- Öğrenenlerin zengin ve anlamlı yaşantılar kazanmalarına yardım eder.
- Öğrenenlerin hem bireysel hem de grupla çalışmalarına yardımcı olur.
- Öğrenenlerin problem çözme becerilerini geliştirir.
- Öğrenenlerin dikkat, konuşma, dinleme, anlatım ve algılama ve yorumlama yeteneklerini geliştirir.
- Öğrenmedeki zor ve karmaşık yapıları basit ve anlaşılır duruma getirir.
- Öğretimi çeşitlendirir ve öğrenenleri okul dışı etkinliklere yönlendirir.
- Okulda öğrenilen bilgilerin pekiştirilmesine yardımcı olur.
- Üniteleri ve konuları öğrenene derli toplu biçimde sunar (Başar, 1998:159; Gürkan, 1988:76; Özyürek, 1983: 88; Aytuna, 1974;203).

Ayrıca Kast ve Gerhard'a (1994) göre ders kitapları, genel ve özel amaçların somutlaştırılarak sunulduğu, öğretim malzemesinin amaçlara uygun biçimde seçildiği, düzenlendiği, sınıf içindeki öğretim sürecini, yöntemi, dersin aşamalarını, çalışma biçimlerini, öğrenen ve öğretmen etkileşimini belirleyen, öğrenme süreçlerini düzenleyen öğretim malzemeleridir. Ayrıca dersin işleyiş aşamalarının belirlenmesine, düzenlenmesine ve sürecin amaçlarına ulaşıp ulaşılmadığının kontrolüne yardımcı olur (Genç, 2002:75).

Tüm ders kitapları öğrenenlere neyin, nasıl, ne zaman ve ne kadar sürede öğretilceğini sistemli biçimde gösterirken birçok yardımcı araç-gereçten de destek alır. Bunlar; alıştırma kitapları, ek okuma kitapları, filmler, ses kayıtları, dil kartları, interaktif uygulamalar, vb. öğelerdir.

Alan yazın taramasında ders kitaplarının tasarlanması, biçimlendirilmesi, yazımı ve seçimi üzerine birçok görüş bulunmaktadır. Bu konuda Strevens (1977) ilkeleri şöyle listelenebilir:

Gerçekçilik: Ders kitapları, öğretmen ve öğrenen tarafından kolayca kullanılabilir, pahalı olmamalı, kolay elde edilebilir.

Uygunluk: Ders kitapları öğrenenlerin gelişimlerine ve yaş düzeylerine uygun ve öğrenme amaçlarını destekler biçimde olmalıdır.

İlgi çekicilik: Ders kitapları öğrenenlerin ilgisini çeken, motive edici, zekâ, eğitim ve kültür düzeylerine uygun nitelikte hazırlanmalıdır.

Yürekendiricilik: Öğrenenler ders kitaplarını kullanırken yeni bir şeyler öğrenmekte olduğunu ve sürekli bir gelişme içinde bulunduğunu görmeli, öğrenmeyi severek yapmalıdır.

Tutarlılık: Ders kitapları, belirli yaklaşım ve yöntemlere tutarlı olmalı, öğretmenin izlediği yöntemlerle uygun biçimde tasarlanmalıdır (Stevens, 1977:25-27; Sebüktekin, 1980:78).

Öte yandan ders kitapları kullanımındaki rahatlık, bilgilerin dizimi ve güncelliği, etkinliklerin planlı biçimde sunumu, konuların dizimi ve zaman yönetimi gibi özellikleriyle öğretmenin yükünü azaltır (Şahin ve Yıldırım, 1999:47). Kılıç (2001) küçük yaş gruplarının ilgi, istek ve yaş düzeylerine göre hazırlanmış ders kitaplarının öğrenenlere okulu, yabancı dili ve okumayı sevdirdiğini, okuma becerilerini geliştirdiğini söylemiştir (Ünsal ve Güneş, 2003:388).

ABD'nin Texas Üniversitesi'nde Philips tarafından yabancı dil ders kitaplarının içeriklerinde görsel ve işitsel öğelerin kullanımını konu edinen bir araştırma yapılmıştır. Philips araştırmasında yeni bilgilerin öğrenilmesinde duyu organlarının önemini ortaya koymak için öğrenenlere sorular yönelmiştir. Buna göre, "okuduklarının %10'unu, işittiklerinin %20'sini, gördüklerinin %30'unu, görüp işittiklerinin % 50'sini, söylediklerinin % 70'ini, yapıp söylediklerinin % 90'ını hatırladıklarını" (Demirel, 2003:51) söylemiştir. Bu veriler yabancı dil öğretimi ders kitaplarının görsel ve işitsel araçlarla desteklenmesi durumunda öğrenmenin daha kalıcı ve izli olacağını göstermektedir. Benzer bir çalışmada Becker'da (1987) öğrenenlerin "okuduklarının %10'unu, duyduklarının %20'sini, gördüklerinin %30'unu, duyup gördüklerinin %50'sini belleklerine kaydettiklerini" (Genç, 2002:78) vurgulamıştır. Sonuç olarak, konuların ya da etkinliklerin görsel ve işitsel öğelerle desteklenmesi öğrenmeyi somutlaştırır, öğrenilecek konuları kolaylaştırır, öğrenenlerin algılarını güçlendirir ve öğrenenleri isteklendirir.

Dillerin yapıları, sözcük dağarcıkları, yazım biçimleri, kültürel özellikleri, sesletimleri vb. öğeler öğrenenlerin yabancı dil öğrenmelerini değişik biçimlerde etkiler. Bu nedenle öğrenenlerin bir dili daha iyi öğrenebilmeleri için kitapların içerikleri her açıdan ustalıkla tasarlanmalıdır. Çünkü ders kitaplarının öğretmenin yükünü azalttığı, öğrenenin daha iyi öğrenebilmesine katkı sağladığı ve öğretim süreçlerini daha sistemli bir hale getirdiği bilinmektedir (Sebüktekin, 1980:77).

Sonuç olarak, hem ülkemizde hem de Avrupa'da diller için Ortak Başvuru Metni'nden beslenen yabancı dil öğretimi ders kitapları görsel tasarımı, renk kullanımı, konuların güncelliği, kitapların kullanılabilirliği, kültürel öğelerin sunumu, öğrenenlerin ilgi ve ihtiyaçlarını karşılaması, öğrenenlerin gelişim düzeylerine uygunluğu, dil öğretimi ilke ve teknikleri bakımından tutarlılığı gibi ölçütler gözetilerek hazırlanmaktadır.

3. Yetişkinlere Yönelik Yabancı Dil Fransızca Ders Kitapları

Genel bir ifadeyle yabancı dil öğretimi ders kitapları, dört temel beceriyi esas alan etkinliklerden oluşmakta ve bu etkinlikler, öğrenenlerin yaş, dil ve öğretim kademesi düzeylerine göre kolaydan zora, somuttan soyuta olacak biçimde sunulmaktadır. Örneğin, aşağıdaki çizelgelerde çağdaş yorumlarla biçimlendirilmiş başlangıç düzeyi (A1, A2) Fransızca öğretimi ders kitaplarında konuşma ve dinleme becerilerinin daha da çok ağırlık kazandığı ve bu becerilerin öğrenenlerin isteğini uyandıracak görsel ve işitsel araçlarla desteklendiği görülmektedir.

Yabancı dil eğitimde görsel ve işitsel araçlar; dil öğretiminin daha etkili, daha somut ve daha kalıcı olmasını sağlar, öğreneni cesaretlendirir, dil öğrenme süreçlerine katkı sağlar ve öğrenilmesi güç konuların kolaylıkla öğrenilmesine yardımcı olur. Demirel'e (2014:25) göre dil öğretiminde görsel araçlar, sözcüklerin, kavramların ve tümce yapılarının daha kolay anlaşılabilmesine yardımcı olur. Çizelgelerdeki temel düzeylerdeki kitapların sözcük ve dilbilgisi öğretiminde görsellere bolca başvurduğu görülmektedir. Bu öğeler, dil alışkanlıklarının doğru biçimde edinilmesini sağlayacak biçimde işitsel araçlarla desteklenmiştir.

Günümüzde teknolojik olanakların (internet, bilgisayar, vb.) dil öğretimine büyük bir katkısı vardır. 2001 yılında Avrupa'da yapılmış bir araştırma bu durumu en iyi biçimde özetlemektedir. Araştırmaya katılan bireylerin %11'i, daha önceden bilmedikleri bir dili internet yoluyla öğrendiklerini beyan etmişlerdir (Demirel, 2003:55). Çizelgelerdeki bazı ders kitaplarının değişik teknolojik araçlarla desteklendiği görülmektedir.

Çizelgelerdeki başlangıç düzeyi ders kitaplarında kullanılan sözcükler, tümceler, yapılar, diyaloglar, metinler, görseller ve durumlar öğrenenlerin güncel yaşamında sıklıkla karşılaşılabileceği durumlardan seçilmiştir. Etkinliklerin nasıl yapılacağını anlatan yönergeler oldukça kısa ve net ifadelerle, öğrenenlerin kolaylıkla anlayabileceği biçimdedir. Her alıştırma bir model örneğin olması öğrenenin ne yapması gerektiğini kolaylıkla anlayabilmesine yardımcı olacak şekildedir. Etkinlikler; somuttan soyuta, basitten karmaşığa, kolaydan zora, genelden özele, yakından uzağa, bilinenden bilinmeyene doğru sıralanmaktadır. Yine etkinlikler tekrar alıştırmaları, soru-cevap, rol yapma, grup çalışmaları, benzetim gibi tekniklerle desteklenmiştir.

Çizelgelerdeki kitapların tasarımları, sunumları, renk seçimleri ve görselleri bu kitapların okunabilirliğini arttırmakta, öğrenenlerin öğrenme isteğini canlı tutmaktadır. Görsel içerik; boyut, doku, çizgi, renk, şekil, boşluk; tasarım ilkeleri bütünlük, zıtlık, vurgu, yakınlık, tekrar, hizalama, uygunluk, denge gibi özelliklerle desteklenmiştir (Kılıç, Seven 2007: 117).

Sözcüklere, tümcelere, diyaloglara ve metinlere eşlik eden görsellerin sırası öğrenenlerin etkinliklerini anlamasını kolaylaştıracak biçimdedir. Ders kitaplarında bu öğeler, sayfayı bölmeyecek şekilde yerleştirilmiş, ana ve alt başlıkların punto, renk, yazı tipi olarak metinden ayırt edilecek şekilde ve belirli bir sistematik içinde verilmiş, sayfalar sınıf seviyelerine uygun ilgi çekicilikte ve görsel algıyı kolaylaştırıcı biçimde düzenlenmiştir (Demirel, Kıroğlu 2005: 315).

Dil öğretim sürecinde öğretilecek bilgiler, dilsel yapılar ve sözcükler belirli bir sürece ve sıraya göre dizilir. Çizelgelerdeki ders kitaplarının temaları; ünite, dosya, modül ve ders gibi kavramlarla verilmiştir.

Çizelgelerdeki ders kitaplarına; öğretmen kılavuz kitapları, (*Livre de Maître, Guide Pédagogique*), çalışma kitapları (*Cahier d'Exercices*), cd veya dvd (*Ses kayıtları*), resimli kartlar (*Cartes-Images*), internet arkadaşlığı (*Site Compagnon*), Bellek (*Usb Clé*), vb. öğelerde eşlik etmektedir.

Çizelgelerdeki Fransızca öğretimi ders kitaplarının içeriği Ortak Başvuru Metni' ne göre biçimlendirilirken alanlarında uzman öğretmenlerden, dilbilimcilerden, eğitim bilimcilerden, psikologlardan, bilgisayar programcılardan, ressamardan, grafikçilerden, yayımlayıcı vb. mesleklerden yardım alınarak oluşturulmuştur. Yani birden fazla görüş ve dokunuş sayesinde kitaplar daha nitelikli hale getirilmiştir. Ayrıca kitaplarda Fransız kültüründen, tarihinden, mimarisinden güncel ve sosyal yaşamından kesitler içeren etkinliklere de bolca yer verilmiştir. Diyalog ve metinlerde geçen deyimler, atasözleri, kalıp sözler, kalıplı sözler, önemli kişiler ve yerler bu öğelerden sadece birkaçıdır.

Çizelgelerdeki tüm ders kitapları renkli ve görselli kapak görüntüleriyle öğrenenlerin dikkatini çekecek biçimdedir. Alanyazın çalışmalarında renklerin öğrenmeye katkı sağladığı bilinmektedir. Buna göre: "sıcak renkler, sarı, turuncu, kırmızı, eflatun kırmızı; soğuk renkler, mavi, yeşil, sarı yeşil, eflatun; nötr renkler ise siyah, beyaz, gridir. Sıcak renkler, hareket ve canlılık gösterir, soğuk renkler ise sükûnet ve rahatlık verici bir etkiye sahiptir. Sıcak renklerin yaklaşıtııcı, soğuk renklerin ise uzaklaşıtııcı" etkisi vardır. (Gevrekçi, 2001:15)

OBM'nin 23. ve 27. sayfalarındaki ölçütlere göre hazırlanmış ders kitaplarının üç hedef kitlesi vardır. Bunlar; çocuklar, ergenler ve yetişkinlerdir. 18 yaş üstü kitaplar yetişkinlere yöneliktir. Bu kitapların dil düzeyleri A1, A2, B1, B2, C1, C2'dir. Yetişkinlere yönelik Fransızca ders kitapları künyeleri (isimleri, yayınevleri, yazarları, dil düzeyleri ve kapak sayfaları) şöyledir; (Çizelge 1-9)

Çizelge 1. OBM'ye göre hazırlanmış "Agenda 1, 2, 3" ders kitapları (Web, 1).

Kitap	Yayınevi/Yıl	Düzy	Yazarlar
Agenda 1 @ livre d'élève @ guide pédagogique @ cahier d'activité @ cd audio	Hachette 2011	A1	Baglieto D., Girardeau B., Mistichelli M.
Agenda 1 @ livre d'élève @ guide pédagogique @ cahier d'activité @ cd audio	Hachette 2011	A2	Baglieto D., Girardeau B., Mistichelli M.
Agenda 1 @ livre d'élève @ guide pédagogique @ cahier d'activité	Hachette 2012	B1	Bidaut M., Chort G., Kablan F., Pasquier C., Treffandier F.
Agenda 3 vol. 1 @ livre d'élève @ cahier d'activité	Hachette 2013	B1. 1	Bidaut M., Chort G., Kablan F., Treffandier F.
Agenda 3 vol. 2 @ livre d'élève @ cahier d'activité	Hachette 2013	B1. 2	Bidaut M., Chort G., Kablan F., Treffandier F.
Agenda 3 vol. 1 et 2 Cd audio pour la classe	Hachette 2013	B1. 1/ B1. 2	Bidaut M., Chort G., Kablan F., Treffandier F.

"Agenda 1, 2, 3" ders kitapları, B1 - B2 düzeylerine daha çok ağırlık vermiştir. Kitaplar; öğrenci kitabı, alıştıırma kitabı, öğretmen kitabı ve ses dosyalarından oluşmaktadır. Kitapların hedef kitlesi yetişkinlerdir. Çizelgedeki "@" simgesi, kitaplara internet ortamında da erişilebildiğini göstermektedir.

“Agenda” ders kitapları, OBM ölçütlerinden beslenmektedir. Kitapların iletişimsel ve dilsel becerileri, öğrenilen dilin sosyo-kültürel özelliklerini yansıtacak biçimde içeriğe aktarılmıştır. Eğitsel içerik güncel iletişim durumları, gerçekleştirilmesi gereken küçük görevler biçiminde öğrenenlere sunulmuştur. Etkinlikler, DELF ve DALF sınavları ölçütlerine uygun sıralanmıştır. Ayrıca, öğrenenleri sosyal aktör rolü yükleyerek güncel yaşamın içine daldırmaktadır. Ders kitaplarında sosyal ve kültürel öğelere, sözcük dağarcığından örneklere, güncel yaşamdan resimlere kadar birçok özellik göze çarpmaktadır.

“Agenda” ders kitaplarında süreci değerlendirmek, öğrenilen bilgileri kalıcı ve izli hale getirmek için portföy, öz-değerlendirme, değerlendirme testleri gibi ölçüklere başvurulmuştur.

Çizelge 2. OBM’ye göre hazırlanmış “Alter Ego 1, 2, 3, 4, 5” ders kitapları (Web, 1).

Kitap	Yayınevi/Yıl	Düzy	Yazarlar
Alter Ego 1 @ livre d’élève @ guide pédagogique @ cahier d’activités @ carnet d’évaluation @ cd audio classe, @ dvd	Hachette 2006 (dvd) 2007	A1	Berthet A., Hugot C., Kizirian V., Sampsonis B., Waendendries M., Ne M-F., Chappey E.Coord., Daill E., Blin G.,
Alter Ego 2 @ livre d’élève @ guide pédagogique @ carnet d’évaluation @ cd audio classe, @ dvd	Hachette 2006 (dvd) 2007	A2	Berthet A., Hugot C., Kizirian V., Sampsonis B., Waendendries M., Ne M-F., Chappey E.Coord., Daill E., Blin G.,
Alter Ego 3 @ livre d’élève @ guide pédagogique @ cahier d’activités @ cd audio classe, @ dvd	Hachette 2006 (guide de pédagogique) 2007 (dvd) 2010	B1	Dollez C., Pons S., Daill E., Trevisiol P., Né M-F.,
Alter Ego 4 @ livre d’élève @ guide pédagogique @ cahier d’activités @ cd audio classe, @ dvd	Hachette 2008 (livre d’élève) 2007 (dvd) 2010	B2	Dollez C., Pons S.,
Alter Ego 5 @ livre d’élève @ guide pédagogique @ cahier de perfectionnement	Hachette 2011	C1 / C2	Dollez C., Guillou M., Herry C., Pons S., Chapiro L.
Alter Ego +1 @ livre d’élève T guide pédagogique @ cahier d’activités @ cd audio	Hachette 2012	A1	Berthet A., Hugot C., Kizirian V., Waendendries M., Daill E.,
Alter Ego +2 @ livre d’élève T guide pédagogique @ cahier d’activités @ cd audio	Hachette 2012 (guide pédagogique) 2013	A2	Berthet A., Hugot C., Kizirian V., Waendendries M., Daill E.,
Alter Ego +3 @ livre d’élève T guide pédagogique @ cahier d’activités	Hachette 2013	B1	Dollez C., Pons S., Trevisiol P.
Alter Ego +4 @ livre d’élève	Hachette 2015	B2	Antier M., Bonenfant J., Chort G., et al

“Alter Ego” serisi, Fransızca öğretimde en yaygın ve en sık kullanılan ders kitaplarından biridir. 2006-2012 yılları arasında A1, A2, B1, B2, C1, C2 düzeylerinde Fransızca öğreten bu kitaplar; öğrenci kitabı, alıştırma kitapları, CD ve DVD ortamındaki ses kayıtları, etkinlik ve değerlendirme kitaplarıyla Fransızca öğretimindeki yerini almıştır. 2012 yılından itibaren “Alter Ego + 1, 2, 1-2, 3, 4” biçiminde güncellenmiştir. Bu serideki kitaplarda “T” sembolü, kitaba internet ortamından ulaşılabilirliğini göstermektedir.

Yetişkinlere Fransızca öğreten “Alter Ego” eylem odaklı yaklaşımı benimsemektedir. Öğrenenlerin dilsel gelişimini destekleyen ve onlara gerçek iletişim becerileri kazandıracak bir eğitsel içeriğe sahiptir. Kitaplarda her ünite “dosya” olarak adlandırılmaktadır. Her dosya yaklaşık 16 sayfadan oluşur, dosyanın ilk sayfasında ana konu, alt konular ve iletişimsel amaçlar bulunmaktadır. Her dersin içeriğinde kültürel ve kültürlerarası öğelerin öğretildiği bölüm, “le carnet de voyage” sayfalarıdır. Eğitsel içerik otantik öğelerle donatılarak öğrenenlere sunulmuştur. Öğrenenlerin günlük yaşamlarından kesitler, kültürel ve sosyal öğeler içeriği oluşturan temel öğelerden birkaçıdır.

“Alter Ego” kitaplarında her konu “comprendre, s’exercer, s’exprimer” aşamalarıyla öğretilmektedir. Tüm Fransızca öğretimi kitaplarında olduğu gibi etkinlerin önündeki küçük görsel göstergeler, “picto écouter, picto parler, picto écrire, picto lire” hangi beceriye yönelik olduğunu göstermektedir.

Dilbilimsel, kültürel, pragmatik içerik, “ le Point culture, le Point langue, la phonétique, l’aide-mémoire” bölümleriyle öğrenene aktarılmaya çalışılmıştır. “Le Point culture” sayfalarında öğrenenlerin, dilin öğrenimiyle kültürel öğeleri birbirlerine bağlamaları; “le Point langue” sayfalarında, dilsel ve iletişimsel içeriğin özümsemesi ve kavramsallaştırılması amaçlanmıştır. “ La phonétique” sayfalarında dilsel, iletişimsel içeriği birbirine bağlayan ve sözlü iletişim becerilerini geliştiren bölümlerdir. Yetişkinler için hazırlanmış A1 düzeyi “Alter Ego 1” kitabının ilk dosyasının (Dossier 0) iletişimsel amaçları (Objectifs communicatifs et savoir-faire); kendini tanıtmak, tanışmak, saymak, sınıfta iletişim kurma; dilsel amaçları (Objectifs linguistiques); dilbilgisel, sözcüksel, sesletimsel bölümlerdir.

“Alter Ego” otantik ortamların yansıtıldığı okuma parçalarında, iletişim etkinliklerinin ya da görevlerinin gerçekleştirilmesini destekler. Bu bölümler öğrenenlerin farklı alanlardan sözcükler öğrenmesini sağlar.

Öğrenen merkezli olan “Alter Ego”, OBM ölçütlerine göre 3 ana yaklaşımı benimsemektedir. Bunlar; öğrenmek, öğretmek ve değerlendirmek. “Alter Ego”, öğrenen merkezli bir yaklaşımı benimsemekte ve böylece öğrenen merkezli bir değerlendirme olanağı vermektedir.

Çizelge 3. OBM’ye göre hazırlanmış “Echo 1, 2, 3, 4” ders kitapları (Web, 1).

Kitap	Yayınevi/Yıl	Düzye	Yazarlar
Echo A1 (2e éd.) ◆ livre de l’élève ◆ livre du professeur ◆ cahier personnel d’apprentissage ◆ fichier d’évaluation ◆ version numérique (clé usb)	CLE international 2013	A1	Girardet J., Pécheur J.
Echo A2 (2e éd.) ◆ livre de l’élève ◆ livre du professeur ◆ cahier personnel d’apprentissage ◆ fichier d’évaluation ◆ version numérique (clé usb)	CLE international 2013	A2	Girardet J., Pécheur J.
Echo B1.1 (2e éd.) ◆ livre de l’élève ◆ livre du professeur ◆ cahier personnel d’apprentissage ◆ version numérique (clé usb)	CLE international 2013	B1. 1	Girardet J., Pécheur J.
Echo B1.2 (2e éd.) ◆ livre de l’élève ◆ livre du professeur ◆ cahier personnel d’apprentissage ◆ version numérique (clé usb)	CLE international 2013 cahier personnel d’apprentissage) 2014	B1.2	Girardet J., Pécheur J.
Echo B2 (2e éd.) @ livre de l’élève ◆ livre du professeur @ cahier personnel d’apprentissage ◆ version numérique (clé usb)	CLE international 2014 (livre de l’élève et cahier personnel d’apprentissage) 2014 (livre du prof) 2015 (version numérique-clé usb) 2013	B2	Girardet J., Pécheur J. Gibbe C., Parizet M.-L.

CLE International yayınevinin Fransızca öğretimi kitaplarından bir diğeri de “Echo”dur. A1, A2, B1.1, B1.2, B2 dil düzeylerine göre hazırlanmıştır. “Echo B1” düzeyi “Echo B1.1” ve “Echo B1.2” olmak üzere daha kapsamlı biçimde öğrenenlere sunulmuştur. Bu kitapların elektronik ortam (version numérique) biçimi de bulunmaktadır.

“Echo”, Eylem Odaklı yaklaşımı benimseyen ve OBM ölçütlerine göre hazırlanmış bir yöntemdir. Bu yöntemde öğrenenler, öğrenme aktörü olarak eylem odaklı yaklaşımın ortasında yer alırlar ve böylece dil öğretimi sürecinde birbirleriyle etkileşime girerler, dili gözlemlerler ve pratiğe dökerler, örnek iletişim durumlarında hareketle dilsel üretimler yaparlar, metinler ya da diyaloglar yardımıyla o dilin kültürel

unsurlarını öğrenirler. Ayrıca öğrenenleri DELF/DALF sınavlarına hazırlar. Yöntemin içeriği ve üniteleri spiral öğrenme yorumuna göre biçimlendirilmiştir. Yani yöntemin konuları yetişkinlerin güncel yaşamda sıklıkla karşılaşılabileceği durumlardan oluşmakta ve sonraki ünitelerde de bunları kullanabilmesine imkân vermektedir. Örneğin, B1.1 düzeyi ders kitabında; “Bilgi alışverişinde bulunmak, toplumsal yaşam, güncel yaşam “ gibi üniteler işlenirken, B1.2 düzeyi ders kitabında; “Çevre, iş hayatı, eğlenmek, kendini geliştirmek” gibi konular işlenmektedir. Böylece öğrenenler, öğrendiklerinden hareketle yeni şeyler öğrenirler ve tutarlı bir öğrenme yolu izlerler.

Yöntemin organizasyonu “etkileşim, kaynaklar, benzetimler, yazma uygulamaları, uygarlık” biçimindedir. Öğrenenler, öğrenme ihtiyaçlarına göre, dersin ilk aşamasından itibaren gerçek bir dil ortamına içine girerler yani “etkileşime” girerler. İletişim kurmak için dilsel yapıları öğrenirler. Bunun için “kaynaklar” bölümü etkinlikleri devreye girer yani o dilin sözcükleri, dilbilgisi, alıştırmaları, vb.

“Benzetim” aşamasında öğrenenlerin etkinlikleri dinlemeleri, kendilerine uyarlamaları ve rol oyunlarıyla pekiştirmeleri amaçlanır. Sonraki aşamalarda örnek belgelerden hareketle (CV, yazışmalar, e-postalar, vb.) işlevsel belgeler yazarlar ve üretirler. Sözcükler, görseller ve tümceler yardımıyla amaç dilin kültürel öğelerini ve uygarlığını öğrenirler. Yöntem ölçme-değerlendirme etkinliklerine (portfolyo dosyaları) geniş bir biçimde yer vererek öğrenenlerin öğrenimlerini pekiştirmeye yöneliktir.

“Echo” yöntemi, diğer tüm yöntemlerde de olduğu gibi öğrenenlerin evde kendi başlarına da çalışabilmelerine olanak sağlamaktadır. Gerek ses kayıtları (cd, dvd) gerek öğrenci çalışma kitabı öğrenenlerin sınıf dışında başvuracağı en önemli kaynaklar arasındadır.

Sonuç olarak, Eylem Odaklı yaklaşımı benimseyen “Echo” kitapları, “konuşma, gözlem, küçük görevlerle dil öğrenme, benzetim, projeler” gibi öğelerle öğrenenlerin dil öğrenimlerini destekler ve bu kitaplar öğrenenlerin yaş, ilgi ve öğrenme ihtiyaçlarına uygun biçimde albenili ve zengin görsel-işitsel içeriklerle donatılmıştır.

Çizelge 4. OBM’ye göre hazırlanmış “A Propos A1, A2, B1, B1-B2” ders kitapları (Web, 1).

Kitap	Yayınevi/Yıl	Düzy	Yazarlar
A propos A1 (nouv. éd.) @ livre de l'élève @ guide pédagogique @ cahier d'exercices	PUG / 2009	A1	Andant C., Metton C., Nachon A., Nugue F.
A propos A2 (nouv. éd.) @ livre de l'élève @ guide pédagogique @ cahier d'activités	PUG/2016	A2	Carenzi-Vialaneix C., Metton C., Nachon A., Nugue F.
A propos B1 (nouv. éd.) @ livre de l'élève @ guide pédagogique @ cahier d'exercices	PUG/2016	B1	Blasco V., Kamalanavin M- T., Laugnie A., Nachon A., Nugue F.
A propos B1-B2 (nouv. éd.) @ livre de l'élève @ guide pédagogique	PUG/2014 (livre pédagogique) 2005	B1-B2	Andant C., Chalaron M-L.,

“A Propos” yöntemi OBM ölçütlerine, A ve B dil düzeylerine göre hazırlanmıştır. Tematik bir yaklaşımı benimseyen yöntemdir. A1 ve A2 düzeyleri konuşmaya, B1 ve B2 düzeyleri yazmaya ağırlık vermiştir. Öğrenci kitaplarının odak noktası etkinliklerdir. Teorik açıklamalar, tüm yöntemlerde olduğu gibi, eylem çekim tabloları, dilbilgisi açıklamaları, ses tabloları, vb. bölümlerden oluşur. Eğitsel içeriğin işlenişini gösteren küçük ve renkli simgeler yöntemin anlaşılmasını kolaylaştırmaktadır. Yöntemin içeriğinde öğrenene yardımcı olacak sayısız ve dersi tamamlayıcı etkinlik bulunmaktadır. Tüm yöntemlerde de olduğu gibi etkinliklerin yanıtları, öğretmen kılavuz kitaplarında yer almaktadır.

Çizelge 5. OBM’ye göre hazırlanmış yetişkinlere yönelik diğer ders kitapları (Web 1).

Kitap	Yayınevi	Yıl
Agenda	Hachette FLE	2011
Alors ?	Didier	2007
Amical	CLE International	2011
Dites-moi un peu	PUG	2015
Entre nous	Editions Maison des Langues	2015
Le nouveau Edito (nouv. éd.)	Didier	2010
İcı	CLE International	2007
Interactions	CLE International	2014
Intro	CLE International	2011
Latitudes	Didier	2008
Métro Saint-Michel	CLE international	2006

Mobile	Didier	2012
Nouveau Rond-Point	Editions Maison des Langues	2011
Rond-Point pas à pas	Editions Maison des Langues	2010
Saison	Didier	2014
Scénario	Hachette	2008
Le nouveau Taxi (nouv. éd.)	Hachette	2009
Tendances	CLE International	2016
Texto	Hachette	2016
Totem	Hachette	2014
Tout va bien	CLE International	2005
Version originale	Editions Maison des Langues	2009
Vite et bien	CLE International	2009
Zénith	CLE international	2012

Didier yayınevi tarafından OBM'ye göre A1, A2 ve B1 düzeylerinde hazırlanmış "Alors ? 1, 2, 3" ders kitapları işitsel etkinlikler yönünden oldukça zengin bir içeriğe sahiptir. A1-A2 kitapları dinleme ve konuşma becerilerine ağırlık vermekte, B1 kitabının da dilin kullanımı üzerine yoğunlaştığı görülmektedir.

"Version Originale 1, 2, 3, 4" kitapları A1, A2, B1, B2 düzeylerinde Fransızca öğretmektedir. Kitaplara interaktif değerlendirme etkinlikleri eşlik etmektedir. A1 ve A2 ders kitaplarının içeriklerindeki görseller, bazen çok kısa bir konuşmayı (metin ya da diyalogu) açıklayan, bazen konuşma tümcelerini tamamlayan, bazen de sayfayı süsleyen görsellerden oluşmaktadır. Bu durum öğrenenlerin dil öğrenmesine katkı sağlayacak ve zihinsel gelişim süreçlerini destekleyecek biçimdedir.

Ders kitaplarındaki görseller; gerçek fotoğraflardan ve elle çizilmiş karikatürlerden oluşmaktadır. Kitapların içeriklerindeki görseller sayfaları ve etkinlikleri süslemekte, metinleri ya da diyalogları açıklamakta, yorumlamakta ve onları tamamlamaktadır. Böylece, ders kitapları daha çekici ve daha anlamlı bir haldedir. Ayrıca kitaplardaki metinlerle, bu metinlere eşlik eden görsellerin birbiriyle tutarlı olduğu görülmektedir.

Çizelgelerdeki ders kitapları; OBM ölçütleri, çağdaş yorumlar, alan yazın birikimleri ve deneyimleri çerçevesinde biçimlendirilmiştir. Kitapların sunuluş biçimleri, organizasyonları, tema ve konu dizilimleri, görüntü ve renk seçimleri, fiziksel donanımları, eğitsel sunumları ve içerik düzenleri bakımından en donanımlı örneklerdir. Teknolojik öğeler sayesinde de gerçek dil öğrenme ortamları öğrenenlere sunulmaya çalışılmıştır. Öğrenenlerin fiziksel, sosyo-ekonomik ve duyuşsal özelliklerini geliştiren, öğrenenlere farklı öğrenme yöntemleri sunan, dil öğrenmeyi daha zevkli ve daha çekici yapan, öğrenenleri aktif bir biçimde öğrenme sürecine katan yöntemlerdir. Ayrıca, çizelgelerdeki kitaplar ana hatlarıyla öğrenme amaçlarına uygun değerlendirme yolları sunan, öğrenilen konuyu önceki ve sonraki konularla ilişkilendiren, iletişimsel ve dilsel amaçlara uygun araç-gereçleri kullanan, öğrenenlerin kendi kendilerine öğrenmelerini teşvik eden yöntemlerdir.

Ders kitapları, öğretim programlarının en temel unsuru ve sınıf içi öğretim süreçlerinde, materyal olarak kullanılan öğelerdir. Kitaplar program, öğrenen ve öğretmen arasındaki en iyi iletişim kaynağı olduğu gibi öğretmenin bilgileri sistematik bir şekilde sunmasına yardım eden ve öğrenenlerin dersteki bilgileri istediği zaman tekrar etmesine imkân veren başvuru kaynaklarıdır. Ayrıca, çizelgelerdeki tüm Fransızca öğretimi ders kitapları, öğrenenlerin neleri öğrenecekleri konusunda bilgi vermekte, dilsel öğrenme yaşantılarını desteklemekte, yapılacak etkinlikleri önceden görme ve hazırlanma imkânı sağlamaktadır.

4. Sonuç

Ders kitaplarının kullanımı dil eğitiminde büyük önem taşır. Bu nedenle her öğrenen eline aldığı bir kitabın basılı sayfalarından dış görünüşüne, görsellerinden tümcelerinin uzunluğuna, sayfaların renklerinden kâğıt kalitesine kadar birçok yönünü inceler ve değerlendirir. Bu değerlendirmeye göre bir tutum sergiler. Bu nedenle ders kitapları, öğretim süreçlerinin en temel öğelerindedir ve hem öğretmen hem de öğrenen açısından sayısız yararı vardır. Bunlardan birkaçı şöyledir: öğretimin düzenli ve sistemli bir biçimde gerçekleştirilmesine olanak sağlar, yapılacak etkinlikleri önceden görme ve hazırlanma imkânı verir, öğrenilen bilgilerin istendiği zaman tekrar edilmesine imkân verir, bilgiyi etkili ve net bir biçimde sunar, öğrenme süreçlerine etkin katılımı sağlar, okul sonrası bilgileri tekrar etme olanağı verir.

Tüm öğretim araç-gereçlerinde olduğu gibi, herhangi bir dilde öğretim gereci hazırlarken öğrenenlerin öğrenme ihtiyaçları, ilgileri, yaş düzeyleri, gelişim özellikleri ve zihinsel gelişim özellikleri göz önüne alınır. Bu özellikler yanında, renk kullanımı ve görsel seçimi bir ders kitabının en önemli öğelerindedir. Çizelgelerdeki kitaplarda sözcük ve dilbilgisi öğretiminde, okuma-anlama etkinliklerinde bol görselli ve renkli sunumlara geniş biçimde yer verilmiştir. Kitapların istekle okunabilmesi, daha öğretici ve daha çekici olabilmesi için seçilmiş görseller sayfaları süslemekte, metinleri açıklamakta ve onları

tamamlamaktadır. Ayrıca, bu kitaplara eşlik eden işitsel öğeler ve internet tabanlı uygulamalar öğrenenlerin dili daha etkili biçimde öğrenmelerine katkı sağlayacak biçimdedir. Eşik ve ileri düzey ders kitaplarında her konudan (spor, siyaset, kültür, vb.) metinlerle öğrenenlerin değişik alanlarda sözcüklerini geliştirmeleri sağlanmıştır. Kitaplar, öğrenenlere Fransızcanın söz dağarcığını (deyimler, atasözleri, vb.) öğretirken mizahi öğelerden de yararlanmıştır.

Sonuç olarak, öğretim süreçlerinde ders kitaplarının yeri ve önemi büyüktür. Bu çalışmada, ülkemizde de okutulan Fransızca öğretimi ders kitaplarından bazıları ana hatlarıyla tanıtılmıştır.

KAYNAKÇA

- AKGÜN, A., TAŞÇIOĞLU, R., İRFANER, F., TURA, S.(1962). *Eğitim Malzemelerini Hazırlamada Yazarın El Kitabı*. Ankara: MEB Eğitim Malzemeleri Hazırlama Merkezi.
- Avrupa Konseyi. (2009). *Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni: (Çev. MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı)*. T.C MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Yayınları: Ankara.
- AYTUNA, H. A. (1974), *Orta Dereceli Okullarda Öğretmenlik ve Problemler*. İstanbul: MEB Yayınları.
- BAŞAR, E. (1998). *Genel Öğretim Yöntemleri*. Samsun: Kardeşler Matbaacılık.
- BAYEZİT, H. (2013). *Yabancı Dil Ders Kitaplarında Dil Öğrenme Stratejileri*. Ankara: Grafiker Yayınları.
- BİRCAN, İ. (2003). *AB'ye Giriş Sürecinde "Türk Eğitim Sisteminde Yabancı Dil Eğitimi ve Kalite Arayışları" Sempozyumu*, Editör: Doç. Dr. İrfan Erdoğan, Özyurt Matbaacılık, İstanbul.
- DEMİREL, Ö. (2003). *AB'ye Giriş Sürecinde "Türk Eğitim Sisteminde Yabancı Dil Eğitimi ve Kalite Arayışları" Sempozyumu*, Editör: Doç. Dr. İrfan Erdoğan, Özyurt Matbaacılık, İstanbul.
- DEMİREL, Ö. (2014). *Yabancı Dil Öğretimi*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- DEMİREL, Ö., KIROĞLU, K. (2005). *Konu Alanı Ders Kitabı İncelemesi*. Ankara: Pegema.
- GENÇ, A. (2002). "İlk ve Ortaöğretim Okullarında Yabancı Dil Ders Kitabı Seçimi", *Ankara: Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları*, No: 22: 74-81.
- GEVREKÇİ, M. (2001). "Biçim ve Tasarım". Editör: L. Küçükahmet. *Konu Alanı Ders Kitabı İnceleme Kılavuzu Yabancı Dil*. Birinci Baskı. Ankara. Nobel Yayın Dağıtım.
- GRAY, W. S. (1953). *Preliminary Survey on Methods of Teaching Reading and Writing*. Educational Studies and Documents. No:5. Paris, Unesco.
- GÜRKAN, T. (1988). *İlkokul Programı ve Öğretim Yöntemleri*. Eskişehir: AÖF Yayınları, Eğitim Önlisans Programı.
- HESAPÇIOĞLU, M. (1995). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*. İstanbul: Beta Yayınları.
- KAYA, Z. (2002). *Uzaktan Eğitim*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- KILIÇ, A., SEVEN, S., (2007). *Konu Alanı Ders Kitabı İncelemesi*. Pegem A Yayıncılık.
- MEB, (2012). "Ders Kitapları ve Eğitim Araçları Yönetmeliği". *Resmî Gazete: 28409*.
- SEBÜKTEKİN, H. (1981). *Yükseköğretim Kurumlarında Yabancı Dil İzlenceleri*. Boğaziçi Üniversitesi Yayınları, İstanbul.
- SÖNMEZ, A. (2003). *AB'ye Giriş Sürecinde "Türk Eğitim Sisteminde Yabancı Dil Eğitimi ve Kalite Arayışları" Sempozyumu*, Editör: Doç. Dr. İrfan Erdoğan, Özyurt Matbaacılık, İstanbul.
- STREVEN, P. (1977). *New Orientation in The Teaching of English*. Oxford: Oxford University Press.
- ŞAHİN, T.Y., YILDIRIM, S. (1999). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- ÖZYÜREK, L. (1983). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*. Ankara: A.Ü. Eğitim Bil. Fak. Yayınları.
- ÜNSAL, Y. ve GÜNEŞ, B. (2003). "İlköğretim 6. Sınıf Fen Bilgisi Ders Kitabının Fizik Konuları Yönünden İncelenmesi". *Ankara: Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(3).
- Web 1, Erişim:[http://www.ciep.fr/sites/default/files/atoms/files/repertoire_methodes_fle.pdf] Erişim Tarihi:[23 Mart 2016]